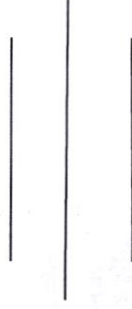

(सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) तथा सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको)

२०८१ साल वैशाख १ गते देखि २०८१ साल असार मसान्तसम्म सम्पादित
प्रमुख क्रियाकलापहरू
(स्वतः प्रकाशन)

नेपाल सरकार
सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय
सिंहदरवार, काठमाडौं
फोन: ०१-४२००३०६ इमेल: it.section@mofaga.gov.np
२०८१ श्रावण १५

२०८१ साल वैशाख १ गते देखि २०८१ साल असार मसान्तसम्म सम्पादित प्रमुख क्रियाकलापहरु (स्वतः प्रकाशन)

प्रकाशकः नेपाल सरकार
सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय
स्थानीय तह क्षमता विकास महाशाखा
सूचना तथा प्रविधि शाखा

फोन नं.: ०१-४२००३०६

वेबसाइट: www.mofaga.gov.np

इमेल: it.section@mofaga.gov.np

प्रकाशन: २०८१ श्रावण १५

बिषयसूची

क्र.सं.	विवरण	पेज नं.
१.	मन्त्रालयको स्वरूप र प्रकृति	१
२.	मन्त्रालयको काम, कर्तव्य र अधिकार	२
३.	मन्त्रालयको संगठन संरचना, कर्मचारी संख्या एवं कार्य विवरण	३
४.	मन्त्रालयबाट प्रदान गरिने सेवा	२०
५.	मन्त्रालयका महाशाखा, शाखा र जिम्मेवार अधिकारी	२१
६.	सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि	२२
७.	निवेदन उजुरी उपर निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी	२२
८.	निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी	२२
९.	सम्पादन गरेका मुख्य मुख्य कामको विवरण	२३
१०.	सूचना अधिकारी, प्रवक्ता र प्रमुखको नाम पद	३३
११.	आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण	३३
१२.	मन्त्रालयका सूचनाहरू अन्यत्र प्रकाशन भएको विवरण	३३
१३.	मन्त्रालय/निकायमा परेको सूचना माग सम्बन्धी निवेदन	३४
१४.	मन्त्रालयले गरेको सूचना सम्बन्धी थप कामहरू	३४
१५.	मन्त्रालयले गरेका कार्यक्रम र सो को प्रतिवेदन	३५
१६.	मन्त्रालयले बर्गीकरण तथा संरक्षण गरेका सूचनाको विवरण	३५
१७.	ऐन नियम तथा निर्देशिकाको सूची	३५

१. मन्त्रालयको स्वरूप र प्रकृति

नेपाल सरकार (कार्यविभाजन) (पहिलो संशोधन) नियमावली, २०७४ को अनुसूची- १ बमोजिम सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको स्थापना भएको हो। नेपालको संविधान, २०७२ जारी भएपछि सङ्घीयताको कार्यान्वयन शुरू भएको तथा संघीयताको कार्यान्वयन सँगै सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको भूमिका बढेको छ। मुख्यतया संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा कर्मचारीको व्यवस्थापन, विकास, निर्माण, सुशासन, सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउने जस्ता विषयमा यस मन्त्रालयको भूमिका केन्द्रित रहेको छ।

नेपालको संविधान, २०७२ को धारा २९५ को उपधारा ३ बमोजिम गठन भएका गाउँपालिका, नगरपालिका मिति २०७३।११।२७ देखि लागू हुने गरी ६ वटा महानगरपालिका, ११ वटा उपमहानगरपालिका २७६ वटा नगरपालिका, ४६० वटा गाउँपालिका गरी ७५३ वटा गाउँपालिका र नगरपालिका कायम भएको छ। जनताको अधिकार जनताकै घरदैलोमा पुगेको छ। यस मन्त्रालय अन्तर्गत निजामती अस्पताल, नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान, राष्ट्रिय किताबखाना, स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान गरी ४ वटा विभागीय कार्यालयका अतिरिक्त ७७ वटा जिल्ला समन्वय समिति क्रियाशील रहेका छन्।

मन्त्रालयको कार्यसञ्चालनका लागि नेपालको संविधान, २०७२ अनुरूप राज्यको निर्देशक सिद्धान्त, नीति तथा दायित्व समेतलाई आत्मसात गरी कार्य गर्दै आएको छ।

स्थानीय तहको विवरण	
जिसस	७७
गाउँपालिका	४६०
नगरपालिका	२७६
उपमहानगरपालिका	११
महानगरपालिका	६
म.न.पा. वडा	१७४
उ.म.न.पा वडा	२३४
न.पा वडा	३११९
गा.पा. वडा	३२१६
जम्मा वडा संख्या	६७४३

स्थानीय तहको शासन सञ्चालन सम्बन्धमा स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा समय-समयमा जारी भएका स्थानीय तह सम्बन्धी विभिन्न क्षेत्रगत कार्यविधि तथा निर्देशिकाले मार्ग निर्देशन गर्दै आएको छ।

नवगठित स्थानीय तहहरूबाट हुने सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता, गुणस्तरीयता तथा एकरूपता होस् भन्ने हेतु सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट विभिन्न नमूना कानूनहरू जारी गरिएको छ ।

२. मन्त्रालयको काम कर्तव्य र अधिकार

नेपाल सरकार (कार्यविभाजन) (पहिलो संशोधन) नियमावली, २०७४ को अनुसूची- २ को देहाय १८ बमोजिम सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र देहाय बमोजिम रहेको छ।

- सङ्घ र स्थानीय तह तथा प्रदेश र स्थानीय तहबीचको सम्पर्क र समन्वय
- स्थानीय तहको सङ्ख्या, सीमाना, वडा र केन्द्र निर्धारणसम्बन्धी नीति, मापदण्ड, कार्यान्वयन र सहजीकरण
- विशेष, संरक्षित र स्वायत्त क्षेत्रको सीमाङ्कन र संरचनासम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड
- राष्ट्रिय दलित आयोग, राष्ट्रिय समावेशी आयोग, आदिवासी जनजाति आयोग, मधेशी आयोग थारु आयोग र मुस्लिम आयोग,
- स्थानीय पूर्वाधार विकास सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, प्रविधि विकास र अनुसन्धान,
- पञ्जीकरण र सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको अभिलेखिकरण,
- फोहोरमैला व्यवस्थापनसम्बन्धी नीति, मापदण्ड, समन्वय र सहजीकरण,
- स्थानीय तहका पदाधिकारी र कर्मचारीको वैदेशिक भ्रमणसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड,
- संघीय निजामती तथा अन्य संघीय सरकारी सेवाका निवृत्तिभरण लगायत अवकाशजन्य सुविधासम्बन्धी नीति, मापदण्ड र व्यवस्थापन,
- संघीय कर्मचारी निकायसम्बन्धी कार्य,
- सार्वजनिक सेवा प्रवाहसम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड,
- सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणसम्बन्धी नीति, कार्यान्वयन र समन्वय,
- प्रशासनिक सुधार सम्बन्धी नीति, योजना, समायोजन र समन्वय,
- संघीय निजामती सेव र अन्य सरकारी सेवा सञ्चालन सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा सेवा, समूह र उपसमूहको व्यवस्थापन,
- संघीय निजामती सेवा र अन्य संघीय सरकारी सेवाहरूको व्यवस्थापन संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन र अन्तरप्रदेश कर्मचारी समन्वय एवं व्यवस्थापन,
- कर्मचारी कल्याण सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड,
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा रहने पदहरूको दरवन्दी सिर्जना सम्बन्धी नीति र मापदण्ड,
- वढुवा समितिको सचिवालय,
- संघीय निजामती तथा अन्य संघीय सरकारी सेवाका पदाधिकारीहरूको सेवा ,शर्त र सुविधा,
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको न्यूनतम शैक्षिक योग्यता सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड

- स्थानीय तहको सार्वजनिक पदाधिकारीको सुविधा सम्बन्धी नीति र मापदण्ड
- संघीय निजामती तथा अन्य संघीय सरकारी सेवाको तालिम सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, अध्ययन, अनुसन्धान र विकास
- सार्वजनिक पदाधिकारीहरूको क्षमता विकास सम्बन्धी नीति र मापदण्ड
- प्रशासकीय अभिलेख र तथ्यांक
- निजामती अस्पताल, कर्मचारी प्रशिक्षण प्रतिष्ठान र नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान,
- मन्त्रालय सम्बन्धी राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थासंग सन्धि, सम्झौता, अभिसन्धि, सम्पर्क र समन्वय,
- मन्त्रालय सम्बन्धी सार्वजनिक संस्थान, प्राधिकरण, समिति, प्रतिष्ठान, कम्पनी आदिको संचालन र नियमन, राष्ट्र सेवक कर्मचारी सम्बद्ध संघ संस्था
- नेपाल प्रशासन सेवा, नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क सेवा र नेपाल विविध सेवाको संचालन
- नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल इन्जिनियरिङ्ग समूहको जनरल उपसमूहको सञ्चालन

३. मन्त्रालयको संगठन संरचना, कर्मचारी संख्या एवं कार्य विवरण

(क) संगठन संरचना

(ख) कर्मचारी संख्या

क्र.स.	पद	श्रेणी	सेवा	समूह	उपसमूह	कूल दरबन्दी
१	सचिव	विशिष्ट				१
२	सहसचिव	रा.प.प्रथम	प्रशासन			६
३	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	सा.प्रशासन		२०
४	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	प्रशासन	लेखा		१
५	उपसचिव	रा.प.द्वितीय	न्याय	कानून		१
६	प्रमुख पुस्तकालय अधिकृत	रा.प.द्वितीय	शिक्षा	पुस्तकालय		१
७	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	सा.प्रशासन		४६
८	लेखा अधिकृत	रा.प.तृतीय	प्रशासन	लेखा		२
९	कानून अधिकृत	रा.प.तृतीय	न्याय	कानून		१
१०	कम्प्युटर ईन्जिनियर	रा.प.तृतीय	विविध			१
११	कम्प्युटर अधिकृत	रा.प.तृतीय	विविध			१
१२	नायव सुवा	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन	सा.प्रशासन		३०
१३	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.	प्रशासन	लेखा		२
१४	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्र.	विविध			१०
१५	पुस्तकालय सहायक	रा.प.अं.प्र.	शिक्षा	पुस्तकालय		१
१६	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन	सा.प्रशासन		६
१७	टाइपिष्ट	वेग अनुसार	प्रशासन	सा.प्रशासन		४
१८	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहीन				१२
१९	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन				२६
	जम्मा					१७२

(ग) कार्य विवरण

१. सङ्घीय मामिला महाशाखा

१. संघीयता कार्यान्वयनमा आवश्यक समन्वय र सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
२. संघीय शासन व्यवस्था सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान तथा असल अभ्यासहरूको आदान प्रदान सम्बन्धी कार्य,
३. संघ र स्थानीय तथा प्रदेश र स्थानीय तहबीचको सम्पर्क र समन्वयसम्बन्धी कार्य,
४. गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको संख्या, सीमाना, वडा र केन्द्र निर्धारण तथा हेरफेर र नामाकरण सम्बन्धी नीति, मापदण्ड, कार्यान्वयन र सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,

५. विशेष, संरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्रको संख्या, सीमाना र संरचना सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड सम्बन्धी कार्य,
६. पञ्जीकरण र व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी नीति, कानून, योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
७. स्थानीय तहका पदाधिकारीको सुविधा सम्बन्धी नीति र मापदण्ड निर्धारण सम्बन्धी कार्य,
८. संविधान तथा संघीय कानून बमोजिम स्थानीय तहलाई आवश्यक निर्देशन दिने सम्बन्धी कार्य,
९. प्रदेश र स्थानीय तहबीचको विवाद एवम् समस्या समाधानमा समन्वय र सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
१०. प्रदेश, स्थानीय तह र विषयगत मन्त्रालयसँगको सम्पर्क, सहयोग तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
११. प्रदेश र स्थानीय तह सम्बन्धी संघीय कानून तथा स्थानीय तहको नमूना कानून, मापदण्ड र ढाँचा उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्य,
१२. स्थानीय तह सम्बन्धी अभिलेख व्यवस्थापन कार्य,
१३. स्थानीय स्तरमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी नीति, कानून, योजना तथा कार्यक्रममा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
१४. सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण सम्बन्धी नीति, कानून, योजना तथा कार्यक्रममा समन्वय र अभिलेखिकरण सम्बन्धी कार्य,
१५. स्थानीय तहमा सामाजिक परिचालन समन्वय सम्बन्धी कार्य,
१६. राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थाहरूसँग सम्बन्धित केन्द्रीय परियोजना सल्लाहकार समिति (CPAC) सम्बन्धी कार्य।
१७. राष्ट्रिय तथा स्थानीय गैर सरकारी संस्था सँग सम्बन्धित नीतिगत समन्वय सम्बन्धी विषय,
१८. संघीयता सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यासहरूको संकलन र प्रचारप्रसार सम्बन्धी कार्य,
१९. संघीय मामिला अध्ययन स्रोत केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
२०. देहायका आयोग, समिति, प्रतिष्ठान, विभाग तथा निकायको सम्पर्क महाशाखाको रूपमा कार्य गर्ने:
 - निर्वाचन आयोग
 - राष्ट्रिय दलित आयोग,
 - राष्ट्रिय समावेशी आयोग,
 - आदिवासी जनजाती आयोग,
 - राष्ट्रिय महिला आयोग
 - मधेशी आयोग,
 - थारु आयोग
 - मुस्लिम आयोग
 - केन्द्रीय पंजीकरण विभाग
 - समाज कल्याण परिषद्
 - आदिवासी जनजाति राष्ट्रिय प्रतिष्ठान
२१. तोकिएबमोजिमका अन्य कार्यहरू ।

(क) सङ्घीय मामिला शाखा

१. संघ र स्थानीय तथा प्रदेश र स्थानीय तहबीचको कानून, नीति र मापदण्डसम्बन्धी कार्य,
२. गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको संख्या, सीमाना, वडा र केन्द्र निर्धारण तथा हेरफेर र नामाकरण सम्बन्धी नीति, मापदण्ड, कार्यान्वयन र सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
३. स्थानीय तहका पदाधिकारीको सुविधा सम्बन्धी नीति र मापदण्ड निर्धारणमा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
४. विशेष, संरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्रको संख्या, सीमाना र संरचना सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड सम्बन्धी कार्य,
५. संघीयता कार्यान्वयनमा आवश्यक समन्वय र सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
६. संघीय शासन व्यवस्था सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान तथा असल अभ्यासहरूको आदान प्रदान सम्बन्धी कार्य,
७. प्रदेश र स्थानीय तहबीचको विवाद एवम् समस्या समाधानमा समन्वय र सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
८. प्रदेश र विषयगत मन्त्रालयसँगको सम्पर्क, सहयोग तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
९. नेपाल सरकारको तर्फबाट सङ्घीय शासन प्रणालीका सम्बन्धमा अन्तर्राष्ट्रिय फोरमहरूमा जनाईने प्रतिवद्धता र समझदारीहरूका सम्बन्धमा सम्बन्धित निकायहरूको समन्वयमा कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने ।
१०. स्थानीय तह सम्बन्धी अभिलेख (स्थानीय तहका पदामधिकारीको विवरण तथा स्थानीय कानून एवं राजपत्र) व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
११. संघीयता सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तरराष्ट्रिय अभ्यासहरूको संकलन र प्रचार प्रसार सम्बन्धी कार्य ।
१२. संघीय मामिला अध्ययन स्रोत केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य ।
१३. देहायका आयोग, समिति, प्रतिष्ठान, विभाग तथा निकायको सम्पर्क शाखाको रूपमा कार्य गर्ने
निर्वाचन आयोग
राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग,

(ख) स्थानीय तह समन्वय शाखा

१. स्थानीय तहसंगको सम्पर्क र समन्वय,
२. संविधान तथा संघीय कानून बमोजिम स्थानीय तहलाई आवश्यक निर्देशन दिने विषय,
३. स्थानीय तह र विषयगत मन्त्रालयबीचको सम्पर्क, सहयोग तथा समन्वय (शाखागत रूपमा तोकिएका कार्य बाहेक),
४. स्थानीय तहहरूबीचको विवाद एवम् समस्या समाधानमा समन्वय र सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
५. जिल्ला समन्वय समितिसँगको सम्पर्क, समन्वय र सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
६. स्थानीय तहसँग सम्बन्धित विषयका राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ, संस्था र सञ्जालसँगको समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
७. अभियान मूलक कार्यक्रमको मापदण्ड, नीति समन्वय र सहजीकरण ।

८. निजामती बाहेकका स्थानीय तहमा कार्यरतअन्यस्थायी कर्मचारीहरूको बढुवा, उजुरी, राय प्रतिक्रिया सम्बन्धी कार्य,
९. संघीय मन्त्रालयबाट स्थानीय तहमा सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरूको समन्वय र सहजीकरण।

(ग) सामाजिक समावेशीकरण तथा सामाजिक सुरक्षा शाखा

१. पञ्जीकरण र व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी नीति, कानून, योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
२. स्थानीय स्तरमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी नीति, कानून, योजना तथा कार्यक्रममा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
३. सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण सम्बन्धी नीति, कानून, योजना तथा कार्यक्रममा समन्वय र अभिलेखिकरण सम्बन्धी कार्य,
४. स्थानीय तहमा सामाजिक परिचालन समन्वय सम्बन्धी कार्य,
५. राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थाहरूसँग सम्बन्धित केन्द्रीय परियोजना सल्लाहकार समिति (CPAC)सम्बन्धी कार्य,
६. राष्ट्रिय तथा स्थानीय गैरसरकारी संस्थासँग सम्बन्धित नीतिगत समन्वय सम्बन्धी कार्य,
७. सकारात्मक विभेद सम्बन्धी नीति एवं मापदण्डमा सहजीकरण,
८. लैङ्गिक समता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी स्थानीय, राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय प्रयास र त्यस्ता संघ संस्थाहरूसँगको सम्पर्क र समन्वय तथा नेपाल सरकारले अन्तर्राष्ट्रिय रुपमा गरेका प्रतिबद्धता स्थानीय स्तरमा लागु गराउन प्रोत्साहन,सहयोग र सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
९. विकास कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरणको लेखाजोखा एवम् असल अभ्यासहरूको आदानप्रदान,
१०. बालमैत्री संरक्षण सम्बन्धी कार्य,
११. राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था, सामुदायिक संस्था र उपभोक्ता समूहको संस्थागत विकास, व्यवस्थापन एवं परिचालनमा समन्वय सम्बन्धी कार्य ।
१२. मन्त्रालयको लैङ्गिक सम्पर्क बिन्दु (Gender Focal Point) को रुपमाकार्य गर्ने
१३. देहायका आयोग, समित, प्रतिष्ठान, विभाग तथा निकायको सम्पर्क शाखाको रुपमा कार्य गर्ने:
 - राष्ट्रिय दलित आयोग, राष्ट्रिय समावेशी आयोग, आदिवासी जनजातिआयोग, राष्ट्रिय महिला आयोग, मधेशी आयोग, थारु आयोग र मुस्लिम आयोग
 - केन्द्रीय पंजीकरण विभाग
 - समाज कल्याण परिषद्
 - आदिवासी जनजाति राष्ट्रिय उत्थानप्र तिष्ठान
१४. तोकिए बमोजिमका अन्य कार्यहरू

२. योजना तथा विकास सहायता समन्वय महाशाखा

१. स्थानीय पूर्वाधार विकास सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, प्रविधि विकास र अनुसन्धान सम्बन्धी कार्य,
२. फोहरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, मापदण्ड, समन्वय र सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
३. स्थानीय तहका पदाधिकारी र कर्मचारीहरूको वैदेशिक भ्रमण सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड निर्धारण र समन्वय सम्बन्धी कार्य,
४. मन्त्रालयसँग सम्बन्धित राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थासँग सन्धि, सम्झौता, अभिसन्धि, सम्पर्क र समन्वय सम्बन्धी कार्य,
५. योजना तथा अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग सम्बन्धी नीति, कानून, योजना तथा कार्यक्रम निर्माण तथा समन्वय,
६. संघीय मामिला सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय संघ, संस्था र सञ्जालसँगको समन्वय सम्बन्धी कार्य,
७. मन्त्रालय एवं अन्तर्गत निकायको लागि आवधिक तथा रणनीतिक योजना, मध्यमकालीन खर्च संरचना तथा वार्षिक बजेट र कार्यक्रम सम्बन्धी कार्य,
८. स्थानीय तहको आवधिक, वार्षिक, रणनीतिक तथा अन्य विकास योजना सम्बन्धी कार्यमा समन्वय तथा सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
९. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीचको योजना प्रणालीबीच समन्वय र तादात्म्यता सम्बन्धी कार्य,
१०. नेपाल सरकारबाट स्थानीय तहलाई प्रदान गरिने अनुदान सम्बन्धमा समन्वय
११. अन्तर सरकारी वित्तिय सम्बन्ध सुदृढीकरणमा समन्वय तथा स्थानीय सरकारको वित्तिय ढाँचा निर्माणको नमुना विकास सम्बन्धी कार्य,
१२. अन्तर-स्थानीय तह विकास योजना, परियोजना र कार्यक्रमको समन्वय र सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
१३. स्थानीय तहको योजना प्रणालीमा विषयगत मन्त्रालयसँगको सम्पर्क, सहयोग तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
१४. विकास सहायता नीति अन्तर्गत स्थानीय तहमा अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग परिचालनमा समन्वय र सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
१५. स्थानीय तहको अन्य मुलुकका स्थानीय तहसँगको भगिनी सम्बन्ध विस्तार सम्बन्धी कार्य,
१६. विशेष, संरक्षित तथा स्वायत्त क्षेत्र पिछडिएको क्षेत्रको विकास व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
१७. स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण, योजनागत तथ्यांक, प्रगति समीक्षा र प्रतिवेदन सम्बन्धी कार्यको अभिलेखिकरण र समन्वय सम्बन्धी कार्य,
१८. अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र कार्यक्रम तर्जुमा एवम् कार्यान्वयनमा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
१९. अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका सूचकहरूको आधारमा कार्यक्रम र आयोजनाको नियमित अनुगमन एवं मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्य,
२०. आयोजना कार्यान्वयनमा देखिएका समस्या समाधान गर्न मन्त्रालयस्तरीय समस्या समाधान समिति सम्बन्धी कार्य,
२१. स्थानीय स्तरमा वातावरण व्यवस्थापन र दिगो विकास सम्बन्धी नीति, कानून, कार्यक्रम तथा प्रारम्भिक वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकनमा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
२२. भूउपयोग र वस्ती विकास योजना कार्यान्वयनमा समन्वय सम्बन्धी कार्य,

२३. स्थानीय तहमा विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु अनुकूलन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमको सहजीकरण, समन्वय तथा अनुगमन र मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य,
२४. स्थानीय तहमा विपद् पूर्व सूचना केन्द्र स्थापनामा सहयोग र अन्तरनिकाय समन्वय सम्बन्धी कार्य,
२५. वारुणयन्त्र तथा अग्नि नियन्त्रण सम्बन्धी कार्यमा समन्वय तथा सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
२६. स्थानीय तहमा भवनसंहिता तथा भवनसम्बन्धी मापदण्ड कार्यान्वयनमा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
२७. देहायका आयोग, समिति, प्रतिष्ठान, विभाग तथा निकायको सम्पर्क महाशाखाको रूपमा कार्य गर्ने:
 - राष्ट्रिय योजना आयोग,
 - स्थानीय पूर्वाधार व्यवस्थापन विभाग
 - सडक बोर्ड नेपाल
 - राष्ट्रिय लगानी बोर्ड
 - नगर विकास कोष

२७. तोकिए बमोजिमका अन्य कार्यहरू ।

क) योजना तथा अनुगमन शाखा

१. मन्त्रालय एवं अन्तर्गत निकायको लागि आवधिक योजना तथा वार्षिक बजेट र कार्यक्रम सम्बन्धी कार्य,
२. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीचको योजना प्रणालीबीच समन्वय र तादात्म्यता सम्बन्धी कार्य,
३. प्रादेशिक तथा स्थानीय तहको आवधिक योजना तथा बजेट, मध्यकालिन खर्च संरचना तथा रणनीतिक योजना तथा MTEF तर्जुमा सम्बन्धी कार्य,
४. अन्तर-स्थानीय तह विकास योजना, परियोजना र कार्यक्रमको समन्वय र सहजीकरण,
५. स्थानीय पूर्वाधार विकास सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, प्रविधि विकास र अनुसन्धान सम्बन्धी कार्य,
६. दिगो विकास लक्ष्य (Sustainable Development Goals) हाँसिल गर्ने सम्बन्धमा स्थानीय तहलाई सहयोग र समन्वय,
७. विशेष, संरक्षित तथा स्वायत्त र पिछडिएको क्षेत्रको विकास सम्बन्धी कार्य,
८. स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण, योजनागत तथ्यांक, प्रगति समिक्षा र प्रतिवेदन अभिलेखीकरण सम्बन्धी कार्य,
९. स्थानीय तहमा नेपाल सरकारबाट प्रदान गरिएबाट सञ्चालन हुने आयोजना तथा कार्यक्रम सम्बन्धी कार्य,
१०. अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, सूचक र कार्यक्रम तर्जुमा, एवं कार्यान्वयनमा समन्वय,
११. अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका सूचकहरूको आधारमा कार्यक्रम र आयोजनाको नियमित अनुगमन एवं मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्य,
१२. वार्षिक एवं चौमासिक प्रगति विवरणहरूको संकलन, विश्लेषण एवम् पृष्ठपोषण सम्बन्धी कार्य,
१३. आयोजना कार्यान्वयनमा देखिएका समस्या समाधान गर्न मन्त्रालयस्तरीय समस्या समाधान समिति सम्बन्धी कार्य,
१४. वार्षिक तथा आवधिक आयोजनाहरूको अद्यावधिक अभिलेख राख्ने तथा समीक्षा गर्ने र देखिएका बाधा अड्चन फुकाउने सम्बन्धमा आवश्यक कारवाही गर्ने सम्बन्धी कार्य
१५. मन्त्रालयबाट गरिने महत्वपूर्ण नीतिगत निर्णयलाई व्यवस्थित गर्न स्थापित नीति समन्वय समिति (PCC) को सचिवालयको रूपमा गर्ने कार्य ।

(ख) विकास सहायता समन्वय शाखा

१. स्थानीय तहका पदाधिकारी र कर्मचारीहरूको वैदेशिक भ्रमण सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड निर्धारण तथा वैदेशिक अध्ययन, तालिम, भ्रमणको स्वीकृति सम्बन्धी कार्य,
२. मन्त्रालय सम्बन्धी राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थासँग सन्धि, सम्झौता, अभिसन्धिको अभिलेखाङ्कन, प्रतिवेदन, सम्पर्क र समन्वय सम्बन्धी कार्य,
३. अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग सम्बन्धी नीति, कानून, योजना तथा कार्यक्रम निर्माण तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
४. विकास सहायता नीति बमोजिम अन्तर्राष्ट्रिय सहायता सम्बन्धी नीतिगत अध्ययन, अनुसन्धान र विश्लेषण गर्ने ।
५. स्थानीय तहमा अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग परिचालनमा समन्वय र सहजिकरण सम्बन्धी कार्य,
६. अर्थ मन्त्रालयसँग समन्वय गरी स्थानीय विकासको लागि वैदेशिक सहयोग नीति र प्राथमिकता तय गर्ने सम्बन्धी कार्य,
७. विकास सहायता नीति अनुरूप स्थानीय एवं प्रदेश तहमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरूसँग समन्वय र सहजिकरण,
८. विकास सहायता अन्तर्गत प्रदेश एवं स्थानीय तहमा सञ्चालित आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा निरीक्षण,
९. नेपाल सरकारसँग सम्झौता भई विभिन्न स्थानीय तह, प्रदेश तथा आयोजनामा कार्यरत विदेशी दक्ष श्रमिक तथा विशेषज्ञहरूको अद्यावधिक विवरण तयार गर्ने र तिनीहरूबाट सम्पादित कार्यको आवधिक मुल्याङ्कन गर्ने,
१०. मन्त्रालयको कामसँग सम्बद्ध विदेशी नागरिक एवं स्वयंसेवकहरूलाई कार्य सहमति तथा भिषाको सिफारिश गर्ने सम्बन्धी कार्य,
११. अन्तर्राष्ट्रिय सहायता वा प्राविधिक सहयोगबाट प्राप्त सामानहरूको हस्तान्तरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
१२. स्थानीय तहले माग गरेको विदेशी स्वयंसेवक तथा प्राविधिकको व्यवस्था र अनुगमन सम्बन्धी कार्य,
१३. मन्त्रालय तथा स्थानीय तहमा अन्तर्राष्ट्रिय सहायताबाट सञ्चालित विकास परियोजनाहरूको कार्यान्वयनमा आवश्यक समन्वय गर्ने सम्बन्धी कार्य,
१४. स्थानीय तहहरूको अन्य मुलुकका स्थानीय तहसँगको भगिनी सम्बन्ध स्थापना र व्यवस्थित गर्ने सम्बन्धी कार्य ।

(ग) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा

१. स्थानीय स्तरमा वातावरण व्यवस्थापन र दिगो विकाससँग सम्बन्धित नीति, कानून, कार्यक्रम तथा प्रारम्भिक वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकनमा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
२. स्थानीय तहमा विपद् पूर्व सूचना केन्द्र स्थापनामा सहयोग र अन्तरनिकाय समन्वय सम्बन्धी कार्य,
३. स्थानीय तहमा विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु अनुकुलन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमको सहजिकरण, समन्वय र सहकार्यलाई प्रवर्द्धनगर्ने सम्बन्धी कार्य,
४. स्थानीय तहमा वातावरणमैत्री शासन प्रणालीको प्रवर्द्धन गर्ने सम्बन्धी कार्य,
५. स्थानीय, प्रादेशिक, राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय वातावरणीय प्रयासहरू र संस्थाहरूबीचको सम्बन्ध, सहयोग र समन्वय कायम गर्ने सम्बन्धी कार्य,
६. फोहरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, मापदण्ड, योजना तथा कार्यक्रममा समन्वय र सहजिकरण सम्बन्धी कार्य,
७. स्थानीय स्तरमा वातावरण प्रदूषण र व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्डहरू निर्धारण तथा सोको कार्यान्वयनमा सहजिकरण र अनुगमन गर्ने सम्बन्धी कार्य,
८. स्थानीय तहको एकीकृत वस्ती विकास मापदण्ड तथा योजना तयारी समन्वय सम्बन्धी कार्य ।

९. वारुणयन्त्र तथा अग्नि नियन्त्रण कार्यमा समन्वय तथा सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
१०. भवनसंहिता तथा भवनसम्बन्धी मापदण्ड स्थानीय तहमा कार्यान्वयनमा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
११. गाउँ तथा नगरमा बहुप्रकोप प्रतिरोधी भवनसंहिता तथा भवनसम्बन्धी मापदण्ड कार्यान्वयनमा समन्वय र सहजीकरण सम्बन्धी कार्य ।
१२. स्थानीय तहमा भू-उपयोग योजना कार्यान्वयनमा समन्वय,

३. स्थानीय तह क्षमता विकास महाशाखा

१. सार्वजनिक पदाधिकारी, स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीको क्षमता विकास सम्बन्धी नीति, मापदण्ड, योजना, कार्यक्रम, पाठ्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन र समन्वय सम्बन्धी कार्य,
२. स्थानीय तहको संस्थागत सृष्टीकरण तथा सशक्तिकरण सम्बन्धी कार्य,
३. स्थानीय तहको जनशक्ति विकास नीति, योजना तथा कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य,
४. विकासका बहुआयामिक र अन्तरसम्बन्धित विषयहरूको कार्यान्वयनमा क्षमता विकास सम्बन्धी कार्य,
५. स्थानीय तहको न्यायिक समितिको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्य,
६. स्थानीय तहको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यमा विषयगत मन्त्रालयसँगको सम्पर्क, सहयोग तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
७. स्थानीय तहको क्षमता विकास सम्बन्धमा स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठानसँगको समन्वय र सहकार्य सम्बन्धी कार्य,
८. सूचना, अभिलेख तथा विद्युतीय शासन सम्बन्धी नीति, कानून, योजना, कार्यक्रम तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
९. सूचना संकलन, संग्रह, अभिलेख र प्रकाशन सम्बन्धी कार्य,
१०. मन्त्रालय तथा स्थानीय तहमा आधुनिक सूचना प्रविधिको विकास र उपयोग सम्बन्धी कार्य,
११. सुशासन प्रवर्द्धन तथा उजुरी व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
१२. स्थानीय आर्थिक विकासमा सहयोग तथा सहजीकरण सम्बन्धी कार्य,
१३. स्थानीय स्रोत परिचालन सम्बन्धी नीतिगत अध्ययन अनुसन्धान तथा विश्लेषण सम्बन्धी कार्य,
१४. स्थानीय तहका राजस्व परिचालन क्षमतामा लेखाजोखा र सुधार सम्बन्धी कार्य,
१५. संघीय प्रणाली सम्बन्धी स्रोत केन्द्र स्थापना र सञ्चालन सम्बन्धी कार्य,
१६. देहायका आयोग, समिति, प्रतिष्ठान, विभाग तथा निकायको सम्पर्क महाशाखाको रूपमा कार्य गर्ने:
 - संघीय संसद
 - अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग,
 - राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग,
 - राष्ट्रियप्राकृतिक स्रोत तथा वित्तियआयोग,
 - राष्ट्रिय सूचना आयोग,
 - राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र
 - स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान
 - प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम
१७. तोकिए बमोजिमका अन्य कार्य ।

(क) स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा

१. स्थानीय तहका सार्वजनिक पदाधिकारी, जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीको क्षमता विकास सम्बन्धी (सवै प्रकारका तालिम, गोष्ठी, कार्यशाला, अभिमुखीकरण आदि) नीति, योजना, कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयन,
२. स्थानीय तहको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यमा सङ्घीय तथा प्रादेशिक विषयगत मन्त्रालय, अन्तर स्थानीय तह, सरकारी (जस्तै स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान, Staff College, विभिन्न विश्वविद्यालयहरु, अनुसन्धान केन्द्रहरु आदि) तथा गैरसरकारी संस्था, विकास साझेदारसंग सम्पर्क, सहयोग, सञ्चार तथा समन्वय,
३. मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रसंग सम्बन्धित विषयमा जनशक्ति विकास नीति, योजना तथा कार्यान्वय, क्षमता विकासका श्रोत सामाग्री विकास सम्बन्धी कार्य,
४. स्थानीय तहको संस्थागत सुदृढीकरण तथा सशक्तिकरण सम्बन्धी कार्य ।

(ख) स्रोत परिचालन समन्वय शाखा

१. स्थानीय राजस्व परिचालन सम्बन्धी नीतिगत अध्ययन अनुसन्धान तथा विश्लेषण सम्बन्धी कार्य,
२. स्थानीय तहको आन्तरिक श्रोत साधनको पहिचान र परिचालनमा सहजिकरण तथा समन्वय सम्बन्धी कार्य,
३. स्थानीय राजस्वको आधार विस्तारमा प्रोत्साहन र प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्य,
४. स्थानीय राजस्व सूचना तथा तथ्यांक आदान प्रदान प्रणाली विकास, अनुसन्धान र प्रकाशन सम्बन्धी कार्य,
५. स्थानीय आर्थिक विकास सम्बन्धी कार्यमा सहजिकरण,
६. स्थानीय तहको राजस्व परिचालन क्षमता लेखाजोखा र सुधार सम्बन्धी कार्य,
७. राजस्व परिचालनमा स्थानीय तहमा उत्कृष्ट देखिएका कार्यको अन्य स्थानीय तहसँग अनुभव आदान प्रदान सम्बन्धी कार्य,
८. स्थानीय तहको राजस्व परिचालनमा भएका विवाद समाधानका लागि समन्वय सम्बन्धी कार्य,
९. स्थानीय राजस्वको मुल्याङ्कनसम्बन्धी कार्य,
१०. स्थानीय तहको प्राकृतिक श्रोत साधन सम्बन्धी कर तथा राजस्व व्यवस्थापनमा सहयोग र समन्वय सम्बन्धी कार्य,
११. स्थानीय तहको वार्षिक आयव्ययको अभिलेख र वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन सम्बन्धी कार्य,
१२. राष्ट्रिय प्राकृतिकश्रोत तथा वित्त आयोगको सम्पर्क शाखाको रूपमा कार्य गर्ने,

(ग) सूचना तथा प्रविधि शाखा

सूचना तथा सुशासन ईकाइ:

१. सूचना अधिकारीको काम, कर्तव्य र अधिकारको प्रयोग गर्ने सम्बन्धी कार्य,
२. सूचना संकलन, संग्रह, अभिलेख र प्रकाशन सम्बन्धी कार्य,
३. स्थानीय तहको सफल अभ्यासहरुको प्रचार प्रसार र प्रकाशन गर्ने,

४. सुशासन प्रवर्द्धन तथा गुनासो व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
५. अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग, राष्ट्रिय सूचना आयोग तथा राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्रको सम्पर्क ईकाईको रूपमा कार्य गर्ने,
६. संसद रिपोर्टिङ्ग सम्बन्धी कार्य ।
७. कर्मचारीहरूको विभागीय कारवाही तथा दण्ड सजाय सम्बन्धी कार्य ।

सूचना प्रविधि ईकाई:

१. विद्युत्तीय शासन सम्बन्धी नीति, कानून, योजना, कार्यक्रम तथा प्रणालीको विकास र प्रवर्द्धन एवं समन्वय सम्बन्धी कार्य,
२. केन्द्र तथा स्थानीय तहमा सूचना प्रणाली सम्बन्धी कार्यको परामर्श तथा समन्वय गर्ने कार्य,
३. भौगोलिक सूचना प्रणाली सम्बन्धी कार्य,
४. वेबसाइट व्यवस्थापन र सञ्चार प्रविधिसंग सम्बन्धित कार्य

४. कर्मचारी प्रशासन महाशाखा

१. नेपाल प्रशासन सेवा, नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क सेवा, नेपाल इन्जिनियरिङ सेवा सिभिल समूह जनरल उपसमूह, विविध सेवा तथा यी अन्तर्गतका समूह तथा उपसमूहहरूको संचालन,
२. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका कर्मचारीहरूको न्यूनतम शैक्षिक योग्यता सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड सम्बन्धी कार्य,
३. निजामती सेवाका सबै पद तथा पदाधिकारीहरूको लागि कार्य विवरण तयारी तथा अद्यावधिक,
४. संघीय निजामती कर्मचारीहरूको अन्तर मन्त्रालय सरुवा,
५. संघीयनिजामती कर्मचारीहरूको पुरस्कार र दण्डसम्बन्धी कार्य,
६. कानूनी राय/परामर्श, आदेश तथा फैसला कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य,
७. बढुवा समितिको सचिवालय सम्बन्धी कार्य,
८. संघीय निजामती कर्मचारी प्रशासनको केन्द्रीय कर्मचारी निकाय सम्बन्धी कार्य,
९. प्रशासकीय अभिलेख र तथ्यांक सम्बन्धी कार्य,
१०. आर्थिक प्रशासन तथा वेरुजु सम्बन्धी कार्य,
११. आन्तरिक तथा जिन्सी व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
१२. नेपाल सरकारका अस्थायी र आवधिक प्रकृतिका आयोजनाहरूको अस्थायी दरवन्दी स्वीकृती सम्बन्धी कार्य,
१३. देहायका आयोग, समिति, प्रतिष्ठान, विभाग तथा निकायको सम्पर्क महाशाखाको रूपमा कार्य गर्ने:
 - प्रशासकीय अदालत
 - निजामती किताबखाना
१४. अन्य महाशाखामा उल्लेख नभएका तथा तोकिए बमोजिमका अन्य कार्य ।

क. संघीय र प्रादेशिक कर्मचारी प्रशासन शाखा

१. नेपाल प्रशासन सेवा, नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क सेवा र नेपाल विविध सेवाका कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी कार्य सम्पादन गर्ने,
२. बढुवाको लागि सिफारिश भएका कर्मचारीका बढुवा, नियुक्ति र पदस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
३. निजामती कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धमा अपनाउने नीति निर्धारण सम्बन्धी कार्य गर्ने,
४. लोक सेवा अयोगवाट सिफारिस भै आएका उम्मेदवारहरूको नियुक्ति र पदस्थापना सम्बन्धी गर्ने,
५. फाजिल तथा अतिरिक्त समूहमा रहेका कर्मचारीहरूको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
६. निजामती सेवाका कर्मचारीहरूको अन्तर मन्त्रालय सरुवा, सरुवा सहमती, काज र नियुक्ति सिफारिश सम्बन्धी कार्य,
७. निजामती कर्मचारीहरूको विभागीय सजाय तथा दण्ड सम्बन्धी कार्य,
८. निजामती सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरूको सेवा, समूह, उपसमूह परिवर्तन सम्बन्धी सिफारिश लोक सेवा आयोगमा पठाउने,
९. कुनै खास विषयमा अधिकार प्राप्त अधिकारीले तोकेको कम सम्पन्न (भ्रमण, बैठक, अध्ययन, अनुसन्धान, आदि) भैसकेपछि सम्बन्धित महाशाखा प्रमुखलाई सम्बोधन गरी प्रतिवेदन गर्ने, गराउने।
१०. प्रशासकीय अदालतको सम्पर्क शाखाको रूपमा कार्य गर्ने।

ख. स्थानीय तह कर्मचारी प्रशासन शाखा

१. स्थानीय तहमा नेपाल प्रशासन सेवा, नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क सेवा, नेपाल इन्जिनियरिङ सेवा, सिभिल समूह, जनरल समूह, विविध सेवा तथा यी अन्तरगतका समूह तथा उपसमूहहरूको सञ्चालन सम्बन्धी कार्य,
२. यस मन्त्रालयले सेवा समूह सञ्चालन गर्ने स्थानीय तहमा खटिएका र खटिने प्राविधिक कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
३. स्थानीय तहमा बढुवाको लागि सिफारिश भएका कर्मचारीका बढुवा नियुक्ति र पदस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने,
४. स्थानीय तहमा निजामती कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धमा अपनाउने नीति निर्धारण सम्बन्धी कार्य गर्ने,
५. लोक सेवा आयोगवाट सिफारिस भै आएका उम्मेदवारहरूका स्थानीय तहमा नियुक्ति र पदस्थापना सम्बन्धी कार्य गर्ने,
६. स्थानीय तहमा फाजिलमा रहेका कर्मचारीहरूको व्यवस्थापन गर्ने,
७. स्थानीय तहमा निजामती सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरूको सेवा, समूह, उपसमूह परिवर्तन सम्बन्धी सिफारिश लोक सेवा आयोगमा पठाउने,
८. स्थानीय तहहरूमा कर्मचारी पुग नपुगको अवस्था यकिन गरी नपुग कर्मचारी खटाउने,
९. स्थानीय तहहरूवाट कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी राय माय भएमा पेश गरी निर्णयानुसार राय पठाउने,
१०. सबै स्थानीय तहहरूलाई कर्मचारी विवरण अद्यावधिक गर्न लगाई सोको अभिलेख व्यवस्थापन गर्ने,

११. कुनै खास विषयमा अधिकार प्राप्त अधिकारीले तोकेको कम सम्पन्न (भ्रमण, बैठक, अध्ययन, अनुसन्धानआदि) भैसकेपछि सम्बन्धित महाशाखा प्रमुखलाई सम्बोधन गरी प्रतिवेदन गर्ने, गराउने ।

ग. बढुवा व्यवस्था शाखा

१. निजामती सेवाका कर्मचारीहरूको बढुवा समितिको सचिवालयको रूपमा कार्य सम्पादन गर्ने,
२. निजामती सेवाका कर्मचारीहरूको कार्य सम्पादन मूल्यांकन फारमहरूको संकलन, विश्लेषण तथा आवश्यकता अनुसार प्रमाणिकरण गर्ने,
३. नि.से.नि. बमोजिम तोकिएको आधारमा बढुवाको लागि कर्मचारीहरूको योग्यताक्रमका लागि आवश्यक मूल्यांकन गरी बढुवाको प्राथमिकताक्रम निर्धारण गर्ने,
४. बढुवा समितिबाट बढुवाको लागि सिफारिश भएका कर्मचारीहरूको नाम प्रकाशित गर्ने,
५. बढुवा सिफारिश उपर परेका उजुरी सम्बन्धमा लोक सेवा आयोगबाट माग भई आएकोमा प्रतिक्रिया पठाउने,
६. बढुवा सम्बन्धी परेका उजुरी-मुद्दाका सम्बन्धमा अदालतमा राय, जवाफ, प्रतिक्रिया पठाउने,
७. बढुवा हुने कर्मचारीहरूको नियुक्तिका लायिग पत्राचार गर्ने,
८. बढुवा सम्बन्धी मामलामा राय परामर्श दिने,
९. सम्बद्धता निर्धारण सम्बन्धी कार्य गर्ने
१०. समयमा कार्य सम्पादन मूल्यांकन भर्न छुट भएका कर्मचारीको कार्य सम्पादन मूल्यांकन भर्न सहमति दिने सम्बन्धी कार्य,

(घ) आर्थिक प्रशासन शाखा

१. विनियोजन, धरौटी राजश्वको लेखा अद्यावधिक गर्ने र सम्बन्धित कागजात सुरक्षित राख्ने,
२. मन्त्रालयको स्वीकृत बजेट निकासा प्राप्त गर्ने,
३. लेखापरीक्षण गराउने, पेशकी र बेरुजुको लगत राख्ने, सम्परीक्षण गराउने एवं फछ्यौट गर्ने र अद्यावधिक गराउने सम्बन्धी कार्य,
४. मातहतका निकायलाई अख्तियारी र निकासा दिने,
५. आवश्यक प्रतिवेदन फाराम तयार गराई सम्बन्धित निकायमा पठाउने,
६. प्रचलित आर्थिक कानूनद्वारा निर्दिष्ट कार्य ।
७. मन्त्रालयको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा सम्बन्धी कार्यमा योजना तथा अनुगमन शाखासंग समन्वय र अन्य शाखासंग समन्वय गरी आवश्यक कार्य गर्ने,
८. स्थानीय तहलाई पठाइने अनुदानको अख्तियारी सम्बन्धी कार्य,
९. स्थानीय तहको कानून बमोजिम लेखापरीक्षणमा सहजिकरण गरी बेरुजु उपर मन्त्रालयको निर्देशन पठाउने,
१०. मन्त्रालयको वार्षिक बजेट तर्जुमा (साधारण), निकासा एवं खर्चको प्रबन्ध सम्बन्धी कार्य,
११. शाखाहरूलाई लजिष्टिक सपोर्टको लागि बजेट व्यवस्था सम्बन्धी कार्य,
१२. स्थानीय तहको लेखापरीक्षणको मापदण्ड कार्यान्वयनमा सहयोग ।

(ङ) आन्तरिक व्यवस्थापन शाखा

१. संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूका कर्मचारीहरूको कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी कार्य,
२. मन्त्रालयको भवन, मेशिनरी लगायत सबै साधनको मर्मत, संचार, लिलाम, मिनाहा र कार्यालय सरसफाई सम्बन्धी कार्य,
३. मन्त्रालय र अन्तर्गतका सामग्रीहरूको खरिद, भण्डारण र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य ।
४. मन्त्रालयको खरिद इकाई सम्बन्धी कार्य ।
५. अन्तरराष्ट्रिय सहायता वा प्राविधिक सहयोगबाट प्राप्त सामानहरूको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
६. कर्मचारी बैठक सम्बन्धी कार्य,
७. मन्त्रालयको आन्तरिक बजेट व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
८. मन्त्रालयको मूल दर्ता चलानी, जनसम्पर्क सम्बन्धी कार्य,
९. सवारीसाधनहरूको व्यवस्था सम्बन्धी कार्य,
१०. मन्त्रालयका मन्त्री र सचिवको सचिवालय व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
११. मन्त्रालय, आयोजनाको जिन्सी निरीक्षण, प्रतिवेदन तयार तथा नियमानुसार कागज धुल्याउने कार्य,
१२. अतिरिक्त समूहमा दरवन्दी रही यस मन्त्रालयमा जिम्मेवारी तोकिएका कर्मचारीहरूको व्यवस्थापन गर्ने,
१३. स्थानीय तहका कर्मचारीका सम्पत्ति विवरण सम्बन्धी कार्य,
१४. स्थानीय तहको चल अचल सम्पत्ति व्यवस्थापनमा सहजिकरण सम्बन्धी कार्य,
१५. मन्त्रालय र अन्तरगत आयोजनाहरूमा आवश्यक अस्थायी दरवन्दी सृजना गरी स्वीकृत गर्ने सम्बन्धी कार्य,
१६. मन्त्रालय र अन्तरगत कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादन मूल्यांकन सम्बन्धी कार्य,
१७. मन्त्रालय वा अन्तरगतका निजामती कर्मचारीहरूको पुरस्कार सम्बन्धी कार्य गर्ने,
१८. मन्त्रालय अन्तर्गत राजपत्र अनङ्कित पदहरू लगत विज्ञापनको लागि लोक सेवा आयोगमा पठाउने,
१९. पुस्तकालय व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,
२०. निजामती किताबखानाको सम्पर्क शाखाको रूपमा कार्य गर्ने,
२१. अन्य शाखामा नतोकिएका कार्यहरू ।

(च) कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा

१. मन्त्रालय र अन्तरगत निकायहरूका लागि आवश्यक ऐन, नियम तर्जुमा र संशोधन सम्बन्धी कार्य ।
२. स्थानीय तहको नमुना कानून मापदण्ड र ढाँचा सम्बन्धी विषयमा राय सम्बन्धी कार्य ।
३. मन्त्रालय र अन्तरगत निकायलाई कानूनी राय र परामर्श उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्य ।
४. नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गर्नुपर्ने सूचना सम्बन्धी कार्य ।
५. मन्त्रालय पक्ष हुने सन्धि, सम्झौता, करार, समझदारीपत्र समेतका विषयमा कानूनी राय उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्य ।
६. मन्त्रालयको तर्फबाट फिरोदपत्र, प्रतिउत्तरपत्र, रिटनिवेदन, लिखितजवाफ, पुनरावेदनपत्र तयार गरी सम्बन्धित निकायमा पठाउने कार्य ।
७. मन्त्रालयसँग सम्बन्धित अदालती फैसलाको अभिलेखतथा कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य ।

५. संगठन विकास शाखा

१. कर्मचारी समायोजनका लागि संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गर्ने,
२. अधिकारसम्पन्न संघीय प्रशासनिक पुनर्संरचना समितिको सचिवालयको रूपमा कार्य गर्ने
३. नेपाल सरकारको कार्यालयहरूको संगठन तथा कार्यविधिमा प्रभावकारिता ल्याउन आवश्यकता अनुसार अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयारी गरी कार्यान्वयन गर्ने,
४. केन्द्रीय संगठन दिग्दर्शन एवं पद व्यवस्था निर्देशिका सम्बन्धी कार्य
५. केन्द्रीय संगठन तालिका अद्यावधिक गरी प्रकाशन सम्बन्धी कार्य
६. नेपाल सरकारका मन्त्रालय, विभाग लगायतका निकायहरूका साथै इकाइस्तरका संगठनहरूको संगठनात्मक सुधार सम्बन्धी कार्य गर्ने,
७. संगठन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी राय परामर्श सम्बन्धी कार्य,
८. नेपाल सरकार तथा संवैधानिक अंगहरूका लागि आवश्यक दरवन्दीहरू सृजना तथा खारेज गर्न मन्त्रालय तहबाट सहमति तथा स्वीकृति दिन कारवाही गर्ने,
९. विभिन्न सरकारी निकायहरूको लागि मौजुदा स्थायी दरवन्दी सम्बन्धी नीति तथा आधार तैयार गर्ने,
१०. निजामती सेवाका पद तथा पदाधिकारीहरूको सेवा-समुह निर्धारण गर्ने,
११. सेवा, समुह विभाजनको कार्यमा सुधारको लागि आवश्यक अध्ययन अनुसन्धान गरी प्रतिवेदन पेश गर्ने,
१२. आवश्यकता अनुसार नयाँ सेवा-समुहहरूको गठन र अनावश्यक सेवा-समुहहरूको खारेज गर्ने सम्बन्धमा सुझाव दिने,
१३. निजामती सेवाका सबै पद तथा पदाधिकारीहरूको लागि कार्य विवरण सम्बन्धित मन्त्रालयबाट तयार गराई अद्यावधिक गर्ने,
१४. कार्यालयको नाम परिवर्तन सम्बन्धी कार्य,
१५. विशेष पद र विशेषज्ञ पद लगायत निजामती सेवाका अन्य विविध पदहरू सृजना र खारेज सम्बन्धमा कारवाही गर्ने,
१६. पद नाम निर्धारण गर्ने र परिवर्तन गर्न सिफारिस सम्बन्धी कार्य,
१७. विभिन्न सेवा, समुह संचालन गर्ने मन्त्रालय विच समन्वय गर्ने गराउने कार्य,
१८. कुनै खास विषयमा अधिकार प्राप्त अधिकारीले तोकेको काम सम्पन्न -भ्रमण, बैठक, अध्ययन, अनुसन्धान, आदि) भैसकेपछि सम्बन्धित महाशाखा प्रमुखलाई सम्बोधन गरी प्रतिवेदन गर्ने, गराउने ।
१९. नेपाल सरकारबाट संचालित अस्थायी प्रकृतिका आयोजनाहरूमा आवश्यक अस्थायी दरवन्दी सृजना गर्न बैठकमा भाग लिने,

६. प्रशासन सुधार, जनशक्ति, योजना तथा विकास महाशाखा

१. राष्ट्रिय निजामती सेवा नीति सम्बन्धी कार्य,
२. संघीय निजामती तथा अन्य संघीय सरकारी सेवाका निवृत्तिभरण लगायत अवकाशजन्य सुविधासम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य,

३. सार्वजनिक सेवा प्रवाह सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड सम्बन्धी कार्य,
४. प्रशासनिक सुधार सम्बन्धी नीति, योजना, समायोजन र समन्वय सम्बन्धी कार्य,
५. कर्मचारी कल्याण सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड सम्बन्धी कार्य,
६. व्यवस्थापन परीक्षण सम्बन्धी नीति, योजना तथा कार्यक्रम संचालन र समन्वय,
७. प्रशासन सुधार सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान तथा नीति तर्जुमा र कार्यान्वयन
८. संघीय निजामती तथा अन्य सरकारी सेवाको तालिमसम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड सम्बन्धमा अध्ययन, अनुसन्धान र विकास सम्बन्धी कार्य,
९. स्वदेशी तथा विदेशी अध्ययन, अवलोकन भ्रमण तथा तालिम सम्बन्धी कार्य,
१०. नेपाल सरकारको नीति र कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनका लागि आवश्यकता अनुसार प्रशासकीय व्यवस्थापन र कार्यविधिमा पुनरावलोकन,
११. संघीय निजामती कर्मचारीको सेवा, सुविधा तथा प्रोत्साहन सम्बन्धी कार्य,
१२. राष्ट्रसेवक कर्मचारी संवद्ध संघ संस्था सम्बन्धी कार्य गर्ने
१३. देहायका आयोग, समिति, प्रतिष्ठान, विभाग तथा निकायको सम्पर्क महाशाखाको रूपमा कार्य गर्ने:
 - नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान
 - निजामती अस्पताल
 - कर्मचारी तालिम प्रतिष्ठान

क. जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा

१. संसद सेवा, स्वास्थ्य सेवा र न्याय सेवा बाहेकका सेवाहरूमा रिक्त रहेका राजपत्रांकित पदहरूको लगत विज्ञापनको लागि लोक सेवा आयोगमा पठाउने,
२. जनशक्ति विकासको लागि स्वदेशी तथा वैदेशिक अध्ययन, तालीम सम्बन्धी छात्रवृत्ति समितिको सचिवालय सम्बन्धी कार्य गर्ने,
३. निजामती सेवाका कर्मचारीहरूलाई तालीमको आवश्यकता सम्बन्धी सर्वेक्षण र अध्ययन,
४. नेपाल सरकारका विभिन्न सेवाका कर्मचारीहरूलाई विभिन्न तालीम संस्थाहरू मार्फत सेवा प्रवेश र सेवाकालीन तालीमको प्रवन्ध गर्ने,
५. नेपाल सरकारका विभिन्न निकायहरूबाट संचालित तालिम सम्बन्धी आवश्यक योजना कार्यक्रम तथा प्रशिक्षण विधि र पाठ्यक्रमसँग सम्बन्धित नीति निर्धारण,
६. कर्मचारीहरूको वृत्ति विकास सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान र सुझाव सम्बन्धी कार्यहरू,
७. निजामती सेवाका लागि आवधिक रूपमा जनशक्ति योजना तर्जुमा र विकास सम्बन्धी कार्यहरू,
८. नेपाल सरकारका विभिन्न निकायहरूबाट संचालित तालीम कार्यक्रमहरूको बीच समन्वय र अनुगमन,
९. विभिन्न तालिम संस्थाहरूबाट संचालित तालीम कार्यक्रमहरूको स्तर निर्धारण,

१०. राष्ट्रिय तालिम नीति सम्बन्धी कार्यहरू,
११. सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा अध्ययन/तालिममा जान मनोनयन, पूर्व स्वीकृति र विदा सिफारिश सम्बन्धी कार्य,
१२. कुनै पनि समुह वा पदको लागि आवश्यक न्यूनतम शैक्षिक योग्यता र पाठ्यक्रम सम्बन्धी लोक सेवा आयोगमा परामर्श उपलब्ध गराउने,
१३. कुनै खास विषयमा अधिकार प्राप्त अधिकारीले तोकेको काम सम्पन्न -भ्रमण, बैठक, अध्ययन, अनुसन्धान, आदि) भैसकेपछि सम्बन्धित महाशाखा प्रमुखलाई सम्बोधन गरी प्रतिवेदन गर्ने, गराउने,

ख. प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा

१. नेपाल सरकारका विभिन्न निकायहरूको आकस्मिक तथा नियमित व्यवस्थापन परीक्षण गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने,
२. नेपाल सरकारका विभिन्न निकायहरूको सेवाग्राही सन्तुष्टी सर्वेक्षण गर्ने,
३. निजामती सेवा ऐन तथा नियमावली बमोजिम अध्ययन, अध्यापन, लेखापरीक्षण व्यवसाय लगायतमा काम गर्न विभागीय स्वीकृति दिने,
४. कुनै खास विषयमा अधिकार प्राप्त अधिकारीले तोकेको काम सम्पन्न (भ्रमण, बैठक, अध्ययन, अनुसन्धान, आदि) भैसकेपछि सम्बन्धित महाशाखा प्रमुखलाई सम्बोधन गरी प्रतिवेदन गर्ने,
५. उच्च स्तरीय प्रशासन सुधार कार्यान्वयन तथा अनुगमन समितिको सचिवालयको रूपमा काम गर्ने,
६. शासकिय सुधार तथा प्रशासन सुधार सम्बन्धी योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन,
७. प्रशासन सुधार सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान तथा मन्त्रालयबाट हुने प्रकाशन सम्बन्धी कार्य (प्रशासन पत्रिका, स्वशासन, शासकीय खबर पत्रिका आदि)
८. निजामती कर्मचारीहरूको आधिकारिक ट्रेड युनियन लगायत संघ संस्थाहरू सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने,
९. तलव भत्ता पुनरावलोकन समिति सम्बन्धी सचिवालयको रूपमा कार्य गर्ने,
१०. निजामती सेवामा समावेशीकरण सम्बन्धी कार्य गर्ने,
११. निजामती सेवा सम्बन्धी अन्तरराष्ट्रिय सम्पर्क शाखाको रूपमा कार्य गर्ने,
१२. नमुना कार्यालय सम्बन्धी कार्य,
१३. व्यवस्थापन परिक्षणसम्बन्धी कार्य,
१४. एकीकृत घुम्ती सेवा संचालन सम्बन्धी कार्य,

ग. कर्मचारी कल्याण शाखा

१. निजामती कर्मचारीहरूको सुविधा एवं कल्याण सम्बन्धमा नीति कानून योजना कार्यक्रम तथा कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य र सो को अध्ययन, अनुसन्धान
२. निजामती कर्मचारीले पाउने सुविधा र सहूलियत सम्बन्धमा मन्त्रालयको प्रतिनिधित्व तथा राय सम्बन्धी कार्य
३. औषधि उपचारको थप आर्थिक सहायता दिने कारवाही गर्ने,
४. निजामती कर्मचारी सन्तति छात्रवृत्ति समितिको सचिवालय सम्बन्धी कार्य,

५. निजामती कर्मचारीको स्वास्थ्य बीमा सम्बन्धी कार्य गर्ने,
६. सेवा निवृत्त कर्मचारीको हक हित सम्बन्धी कार्य गर्ने,
७. निजामती कर्मचारीलाई दिइने पुरस्कार सम्बन्धी कार्य,
८. निजामती कर्मचारी अस्पतालको सम्पर्क शाखा
९. निजामती कर्मचारी आवासीय विध्यालय र निजामती कर्मचारी आवास सम्बन्धी कार्य
१०. एकीकृत परिवहन सेवाको समन्वय, संचालन र व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्य गर्ने।

४. मन्त्रालयबाट प्रदान गरिने सेवा

मन्त्रालयबाट सूचना माग सम्बन्धी सेवा सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन/नियम अनुसार प्रदान हुने गरेको छ । विभाग, समिति, प्रतिष्ठान, आयोग तथा स्थानीय तहहरूबाट हुने गरेको क्रियाकलापमा मन्त्रालयले नीतिगत कार्य र समन्वय गर्ने तथा सो विरुद्धको उजुरी तथा गुनासो सुन्ने गरेको छ ।

५. मन्त्रालय महाशाखा शाखा र जिम्मेवार अधिकारी एवं सम्बन्धित शाखा प्रमुख

संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र भित्र समाहित गरिएको विभिन्न क्रियाकलापहरू संचालन गर्न मन्त्रालयमा देहाय बमोजिमका शाखा/महाशाखाहरूको व्यवस्था गरिएको छ । सो अनुसार मन्त्रालयका महाशाखा तथा शाखाहरूबाट सम्पादन गर्नुपर्ने गरी निर्दिष्ट गरिएको कार्यविवरण वुँदा नं. ३ मा उल्लेख गरिसकिएको छ ।

सि.नं.	महाशाखा, शाखा, कार्यक्रम एवम् सम्बद्ध निकायको जिम्मेवार अधिकारीको विवरण	जिम्मेवार अधिकारीको पद	जिम्मेवार अधिकारीको नाम
	सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	सचिव	श्री मुकुन्द प्रसाद निरौला
१	सङ्घीय मामिला महाशाखा	सहसचिव	श्री सुमन दाहाल
	▪ सङ्घीय मामिला शाखा	उपसचिव	श्री कमल भट्टराई
	▪ स्थानीय तह समन्वय शाखा	उपसचिव	श्री रेशम कँडेल
	▪ सामाजिक समावेशीकरण तथा सामाजिक सुरक्षा शाखा	उपसचिव	श्री भुपेन्द्र सापकोटा
२	कर्मचारी प्रशासन महाशाखा	सहसचिव	श्री विष्णु प्रसाद ज्ञवाली
	▪ सङ्घीय तथा प्रादेशिक कर्मचारी प्रशासन शाखा	उपसचिव	श्री गगन सिंह विष्ट
	▪ स्थानीय तह कर्मचारी प्रशासन शाखा	उपसचिव	श्री रामहरि शर्मा
	▪ आन्तरिक व्यवस्थापन शाखा	उपसचिव	श्री चिरञ्जिवि नेपाल
	▪ बहुवा शाखा	उपसचिव	श्री कबिन्द्र नेपाल
	▪ कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	उपसचिव(कानून)	श्री मधु पौडेल ज्ञवाली

	■ आर्थिक प्रशासन शाखा	उपसचिव(लेखा)	श्री रोमाकान्त कापले
३	योजना तथा विकास सहायता समन्वय महाशाखा	सहसचिव	श्री काली प्रसाद पराजुली
	■ योजना तथा अनुगमन शाखा	उपसचिव	श्री जनकराज शर्मा
	■ विकास सहायता समन्वय शाखा	उपसचिव	श्री महेन्द्र सापकोटा
	■ वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन शाखा	उपसचिव	श्री मोहन कुमार घिमिरे
४	स्थानीय तह क्षमता विकास महाशाखा	सहसचिव	डा. श्री नारायण प्रसाद रेग्मी
	■ स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा	उपसचिव	श्री तिर्थ प्रकाश पौडेल
	■ सूचना तथा प्रविधि शाखा	उपसचिव	श्री अश्विन कुमार पोखरेल
	■ स्रोत परिचालन समन्वय शाखा	उपसचिव	श्री अनुषा कोइराला
५	प्रशासन सुधार, जनशक्ति, योजना तथा विकास महाशाखा	सहसचिव	श्री उमेश कुमार ढकाल
	■ जनशक्ति योजना तथा विकास शाखा	उपसचिव	श्री भोजराज घिमिरे
	■ प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा	उपसचिव	श्री खिलराज राई
	■ कर्मचारी कल्याण शाखा	उपसचिव	श्री दीपक ढकाल
	■ संगठन विकास शाखा	उपसचिव	श्री रुपनारायण खतिवडा
	■ कर्मचारी समायोजन शाखा (क)	उपसचिव	श्री विजय कुमार शर्मा
६	प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	निर्देशक	श्री गोकर्ण प्रसाद उपाध्याय
७	स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	कार्यकारी निर्देशक	श्री कानुन लाल चौधरी
८	राष्ट्रिय किताबखाना (निजामती)	महानिर्देशक	श्री वैकुण्ठ निधि शर्मा
९	नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	कार्यकारी निर्देशक	डा. राजन खनाल
१०	निजामती कर्मचारी अस्पताल	कार्यकारी निर्देशक	डा. विधान निधि पौडेल

६. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि

६(१) सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर

सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली २०६५ को नियम ४ बमोजिम र अन्य विशेष कानूनले तोके बमोजिमको दस्तुर ।

६(२) सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने अवधि

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन २०६४ को दफा ७ ले तोकेको अवधिभित्र र अन्य विशेष कानूनले अवधि तोकेकोमा सोही बमोजिम ।

७. निवेदन उजुरी उपर निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी

प्राप्त उजुरीहरू सम्बन्धित अधिकारीले हेरी सम्बन्धित महाशाखा र शाखामा आवश्यक कारवाहीको लागि पठाइने र शाखा प्रमुखबाट कारवाही प्रकृया अगाडी बढाइने ।

८. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

श्रीमान् सचिव

९. सम्पादन गरेका मुख्य मुख्य कामको विवरण

१. संघीय मामिला शाखा

- सङ्घीयता कार्यान्वयनमा समन्वय तथा सहजिकरण सम्बन्धी कार्यक्रम ४ वटा स्थानीय तहमा सम्पन्न भएको,
- विषयक्षेत्रगतको मन्त्रालय एवं सङ्घीय शासनका विज्ञ समेतको सहभागितामा सरोकारवालाहरूसँग संवाद श्रृङ्खला कार्यक्रम ३ वटा सम्पन्न भएको,
- स्थानीय तहको संक्षिप्त परिचय विवरण सम्बन्धी पुस्तक अध्यावधिक गरी प्रकाशन गरिएको,
- सङ्घीय शासन प्रणाली अन्तर्गत नागरिकस्तरमा सङ्घीयता, लोकतन्त्र र कानुनी शासन विषयक अन्तरक्रिया कार्यक्रम मोरङको विराटनगरमा (एकवटा) सम्पन्न भएको,
- सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह (समन्वय तथा अन्तरसम्बन्ध ऐन, २०७७ बमोजिम विषयगत समिति अन्तरगतको सङ्घीयता कार्यान्वयन समन्वय समितिको प्रथम बैठक सम्पन्न भएको,
- स्थानीय तहको वडा संख्या र सीमाना हेरफेर सम्बन्धी निर्देशिकाको मस्यौदा तयार गरिएको,
- गाउँपालिका/नगरपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण कार्यविधि, को (नमूना) तयार गरिएको,
- विषयगत समिति (सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय) को बैठक (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) सम्बन्धी कार्यविधि, को मस्यौदा तयार गरिएको,
- सङ्घीयता कार्यान्वयन पश्चात हालसम्म प्राप्त उपलब्धीको अध्ययन र प्रकाशन सम्बन्धी कार्यक्रमको अन्तिम प्रतिवेदन प्राप्त भएको,
- स्थानीय तहलाई मन्त्रालयबाट तयार गरी उपलब्ध गराईएको नमूना कानूनको प्रभावकारिता अध्ययन सम्बन्धी अन्तिम प्रतिवेदन प्राप्त भएको ।

२. स्थानीय तह समन्वय शाखा

- पोषणमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन कार्यविधि २०८०, स्वीकृत गरिएको ।

- स्थानीय तहको प्रगति तथा अनुगमन प्रणाली ७५३ स्थानीय तह र ७७ वटा जिल्ला समन्वय समितिलाई अभिमुखिकरण गरिएको ।
- LISA को गुणस्तर परिक्षण सम्बन्धी कार्य सम्बन्धमा विभिन्न बैठक तथा छलफल सम्पन्न गरिएको ।
- बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धमा यससँग सरोकार राख्ने विभिन्न विकास साझेदारसँग गोष्ठी तथा अन्तरक्रिया सम्पन्न गरेको ।
- काभ्रेपलाञ्चोक जिल्लाको बनेपा नगरपालिका र सिन्धुली जिल्लाको सुनकोशी गाउँपालिकामा बालमैत्री पोषणमैत्री स्थानीय तह सम्बन्धमा छलफल तथा अन्तरक्रिया सम्पन्न गरिएको ।
- बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत कोशी प्रदेशका विभिन्न स्थानीय तहसँग विराटनगरमा एक दिने छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको ।

३. सामाजिक समावेशीकरण तथा सामाजिक सुरक्षा शाखा

- लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट, सामाजिक समावेशीकरण तथा अपाङ्गतामैत्री स्थानीय शासन प्रवर्द्धनका लागि सहजिकरण/अभिमुखिकरण कार्यक्रम धादिङ र बझाङ जिल्लामा सम्पन्न भएको ।
- सामाजिक समावेशीकरणको क्षेत्रमा काम गरिरहेका अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था संग १ पटक समन्वय बैठक सम्पन्न भएको ।
- कार्यस्थलमा हुने दुर्व्यवहार सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम डडेल्धुरा जिल्लामा सम्पन्न भएको ।
- जेष्ठ नागरिकको सवालका सन्दर्भमा अन्तर्क्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको ।
- विभिन्न आयोगहरूसँग ३ पटक अन्तर्क्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको ।

४. सङ्घीय तथा प्रादेशिक कर्मचारी प्रशासन शाखा

- राजपत्रांकित कर्मचारी नियुक्ति — २२५ जना
- रा.प. अनंकित कर्मचारी नियुक्ति — १८ जना
- राजपत्रांकित कर्मचारी सरुवा — ४४३ जना
- रा.प. अनंकित कर्मचारी सरुवा — २८३ जना
- सरुवा/काज सहमति — ५२ जना

५. स्थानीय तह कर्मचारी प्रशासन शाखा

- कामकाज/पदस्थापन/सरुवा:
 - उपसचिव — ११६
 - शाखा अधिकृत — २०१
 - ना.सु./खरिदार - ५२

➤ आर्थिक तथा प्रशासनिक जिम्मेवारी — १०३

६. कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा

शिर्षक	महिना			जम्मा
	२०८१ वैशाख	२०८१ जेष्ठ	२०८१ असार	
लिखित जवाफ	९४	९५	७८	२६७
राय	३५	२४	३२	९१
राजपत्रमा प्रकाशनको लागि पठाइएको	-	-	-	-
आदेश कार्यान्वयन	२४	१६	२२	६२
कुल जम्मा				४२०

७. बढुवा शाखा

- कार्य सम्पादन मूल्यांकन फाराम व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गरिएको ।
- कार्य सम्पादन मूल्यांकन फाराम कम्प्युटर प्रविष्टि सम्बन्धी कार्य गरिएको ।
- बढुवा समिति सचिवालयबाट बढुवा सिफारिस एवम् अन्य सूचना प्रकाशन सम्बन्धी कार्य गरिएको ।
 - राजपत्रांकीत विशिष्ट श्रेणीमा बढुवा सिफारिस — ४ जना
 - राजपत्रांकीक द्वितीय श्रेणीमा बढुवा सिफारिस — ७ जना
 - राजपत्र अनंकित द्वितीय श्रेणीको खरिदार वा सो सरहको पदमा बढुवा सिफारिस — २ जना
- दरखास्त फाराम रुजु, कम्प्युटरमा प्रविष्टी, योग्यताक्रम निर्धारण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गरिएको ।
- प्रदेश तथा जिल्लास्तरीय बढुवा समिति सचिवालय अनुगमन सम्बन्धी कार्य १९ जिल्लामा गरिएको ।
- बढुवा सम्बन्धि सफ्टवेयर परिमार्जन तथा अद्यावधिक गरिएको ।
- बढुवा समिति सचिवालय सुदृढीकरण गरिएको ।
- अर्घाखाँची र गुल्मी जिल्लामा बढुवा व्यवस्थापन तथा कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन सम्बन्धी अन्तरक्रिया गरिएको ।
- बढुवा समितिको सचिवालय काठमाडौंलाई मन्त्रालयको तर्फबाट राय/परामर्श पठाइएको ।

८. आर्थिक प्रशासन शाखा

- स्थानीय तहको वित्तिय संरचना तथ्याङ्क संकलन प्रशोधन, एकीकरण र प्रतिवेदन, अनुगमन सचिवालय व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गरिएको ।
- स्थानीय तहहरूको बेरुजु व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रदेश स्तरीय अन्तरक्रिया समन्वय कार्यक्रम गरिएको ।
- स्थानीय तहहरूको बेरुजु अभिलेख संकलन प्रशोधन वाईन्डिङ्ग तथा व्यवस्थापन र अनुगमन गरिएको ।
- बेरुजु सम्बन्धी अन्तर निकाय सम्बन्धी केन्द्र स्तरमा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गरिएको ।
- आ.व. २०७६/७७ देखि ०७९/८० सम्मको केन्द्रिय निकायहरूको म.ले.प. प्रतिवेदन संकलन गरी बाइन्डिङ्ग गरिएको ।
- आ.व. २०७९/८० मा मन्त्रालय र अन्तर्गत निकायको बेरुजु रु. १,७८,०००।— (०.००१प्रतिशत) बेरुजु फछ्यौट गरिएको ।

९. योजना तथा अनुगमन शाखा

- आ.व. ०८१/८२ को यस मन्त्रालयसँग सम्बन्धित नीति तथा कार्यक्रम, वार्षिक बजेट र मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व. ०८१/८२ देखि ०८३/८४) तयार गरी सम्बन्धित निकायमा प्रेषित गरिसकिएको ।
- आ.व. ०८०/८१ को आर्थिक सर्वेक्षण र मन्त्रालयगत प्रगति विवरण २०८१ प्रकाशनको लागि मन्त्रालयसँग सम्बन्धित विवरण तयार गरी अर्थ मन्त्रालयमा पठाइएको ।
- सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूबाट सञ्चालन हुने आयोजनाहरूको विवरण तयार गरी राष्ट्रिय योजना आयोगको आयोजना बैकमा प्रविष्टि गरिएको ।
- आ.व. ०८०/८१ को नीति तथा कार्यक्रम एवम् बजेट कार्यान्वयन कार्ययोजनाको मासिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको इलफ्लिभ प्रणालीमा मासिक रूपमा प्रविष्टि गर्ने गरिएको ।
- यस मन्त्रालय अन्तर्गत आ.व. ०८१/८२ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबाट सञ्चालन हुने वार्षिक विकास कार्यक्रम (भाग-२) तयार गरी पुस्तिका समेत प्रकाशित गरिएको ।
- आ.व. ०८१/८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयन कार्ययोजना तयार गरी प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको अनलाईन अनुगमन प्रणालीमा प्रविष्टि गरिएको ।
- यस मन्त्रालय र अन्तर्गतका विभाग तथा कार्यक्रमहरूको बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन, रकमान्तर विवरण प्रविष्टि, ठेक्का सम्झौताको म्याद थप, अपुग रकम माग लगायतका कार्यहरू गरिएको ।
- विभिन्न स्थानीय तह एवम् प्रदेश मन्त्रालयबाट विविध विषयमा सिफारिसको लागि अनुरोध भई आएका पत्र सम्बन्धित मन्त्रालयमा सिफारिस गरी पठाइएको ।

- हेटौंडा उपमहानगरपालिका लगायत स्थानीय तहको आवधिक योजनाको मस्यौदा उपर सुझाव तथा पृष्ठपोषण प्रदान गरिएको।
- नवलपरासी (ब.सु.पू) जिल्लाको मध्यविन्दु नगरपालिका लगायत थप ६ वटा स्थानीय तहको कार्यसम्पादन सहजिकरण गरिएको।
- स्थानीय तहको वजेट, योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमामा अनुरोध भए बमोजिम सहजिकरण गरिएको।

१०. वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा

- विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु अनुकूलन सम्बन्धमा राष्ट्रिय-अन्तर्राष्ट्रिय असल अभ्यासहरुको अवलोकन तथा सिकाई आदानप्रदान कार्यक्रम अन्तर्गत मित्रराष्ट्र भारतको कोलकतामा अवलोकन गरिएको।
- समुदायमा आधारित विपद् जोखिम व्यवस्थापन (CBDRM) Platform र Early Recovery Cluster को बैठक बसी विपद् व्यवस्थापनका क्षेत्रमा क्रियाशिल विकास साझेदारहरूसँग समन्वय र सहजिकरण गरिएको।
- चम्पादेवी केवलकारको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनको लागि तयार पारिएको क्षेत्र निर्धारण र कार्यसूची स्वीकृतीको लागि वन तथा वातावरण मन्त्रालयमा पठाईएको।
- मनकामना केवलकारको स्तरोन्नतीको लागि आवश्यक पर्ने विभिन्न विषय (विदेशी कामदारको भिषा शिफारिस, मर्मत सामग्री निर्यात सुविधा तथा विदेशी मुद्रा सटही) सम्बन्धी कार्य गरिएको। राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त आयोजना निर्धारणका लागि निम्न बमोजिमका आयोजनाहरु राष्ट्रिय योजना आयोगमा पठाईएको:-
 - सेनेटरी ल्याण्ड फिल्ड साईट निर्माण आयोजना, वर्दघाट नगरपालिका।
 - खोत्रो नाचै क्रोम्चो धर्मशाला स्थानीय सडक निर्माण आयोजना, नासो गाउँपालिका।
- सुदुर पश्चिम प्रदेशको धनगढीमा सु.प. प्रदेशका २५ वटा स्थानीय तहको सहभागीतामा स्थानीय तहमा विद्युतीय नक्सापास सम्बन्धी २ दिने अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको।

११. विकास सहायता समन्वय शाखा

- उच्च प्रभावयुक्त सामुदायिक विकास आयोजना (HICDPs) आयोजना अन्तर्गत विभिन्न स्थानीय तहबाट प्राप्त आयोजनाहरूको अध्ययन गरी अर्थ मन्त्रालय सिफारिस गरिएको।

- Korea International Cooperation Agency (KOICA), Japan International Cooperation Agency (JICA) मार्फत विभिन्न स्थानीय तहहरूमा स्वयंसेवक परिचालनका सम्बन्धमा आवश्यक सहजीकरण र समन्वयको कार्य गरिएको।
- स्थानीय तहका पदाधिकारी र कर्मचारीहरूको वैदेशिक भ्रमणको लागि आवश्यक समन्वय तथा सहजीकरणको कार्य गरिएको।
- विभिन्न स्थानीय तहले अन्य देशका स्थानीय तहसँग स्थापना गर्ने भगिनी सम्बन्धको लागि आवश्यक समन्वय तथा सहजीकरणको कार्य गरिएको।
- वैदेशिक सहायतामा सञ्चालित आयोजना तथा स्थानीय तह पूर्वाधार विकासका लागि दातृ निकायहरूसँग नियमितरूपमा समन्वय गरिएको।
- माननीय मन्त्रीज्यूको नेपालस्थित विभिन्न राजदूतावासका राजदूत तथा पदाधिकारीहरूसँग शिष्टाचार लगायत विषयगत भेटघाटको लागि सहजीकरण र समन्वय गरिएको।
- Local Infrastructure Support Program (LISP) आयोजना अन्तर्गत कर्णाली प्रदेशका थप ५ ओटा र लुम्बिनी प्रदेशका थप १५ वटाको सुचना निकाली स्थानीय तह छनोट गरिएको।

१२. श्रोत परिचालन समन्वय शाखा

- धनकुटा जिल्लाको महालक्ष्मी नगरपालिकामा स्थानीय तहको स्रोत परिचालन सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको।
- कैलालीको धनगढी, सुर्खेतको वीरेन्द्रनगर र चौदण्डीगढी नगरपालिकामा गरि विभिन्न ३ स्थानमा वित्तिय सुशासन जोखिम मूल्यांकन सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको।
- तेह्रथुम जिल्लाको लालीगुराँस नगरपालिकामा स्थानीय तहको आर्थिक विकास सुचकांक सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम सम्पन्न भएको।

१३. स्थानीय तह क्षमता विकास शाखा

- स्थानीय तहमा कार्यरत जनशक्तिको क्षमता विकास क्षेत्र पहिचान तथा संस्थागत क्षमता विकासको विषयगत क्षेत्र पहिचान, अध्ययन प्रतिवेदन तयारीका लागि कालिकोट र मुगु जिल्लाका नगरपालिका/ गाउँपालिकामा जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूसँग अन्तरक्रिया सम्पन्न भएको।
- स्थानीय तहको सभा अन्तर्गत गठन हुने विधायन समितिका पदाधिकारीहरूको क्षमता विकासका लागि जुम्ला जिल्लाका गाउँपालिकाहरूमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको।

- स्थानीय तहको क्षमता विकास योजना तर्जुमा दिग्दर्शन तयारी र स्थानीय तहको संस्थागत विकासको विषयगत क्षेत्र पहिचान, अध्ययन प्रतिवेदन तयारीका लागि कुश्मा नगरपालिका र मुस्ताङ जिल्लाका सबै गाउँपालिकाका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको ।
- स्थानीय तहमा कार्यरत जनशक्तिको क्षमता विकास क्षेत्र पहिचान अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको ।
- स्थानीय तहको संस्थागत क्षमता विकास सम्बन्धी विषयगत क्षेत्र पहिचान अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएको ।
- स्थानीय तह क्षमता विकास योजना तर्जुमा दिग्दर्शन (मस्यौदा) तयार भएको ।
- स्थानीय तहको सभा अन्तर्गतको विधायन समितिका पदाधिकारीहरूको क्षमता विकास सम्बन्धी तालिम मोड्युल मस्यौदा तयार भएको ।

१४. सूचना तथा प्रविधि शाखा

- अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको ३२ औं वार्षिक प्रतिवेदन (आ.व. २०७८/७९) मार्फत विभिन्न कानूनी, नीतिगत र विषयगत निकायहरूसँग सम्बन्धित सुधारात्मक सुझावहरूको सम्बन्धमा यस मन्त्रालयबाट भएका सुझावहरूको कार्यान्वयनको प्रगति विवरण आयोगमा पठाइएको ।
- अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको ३२ औं वार्षिक प्रतिवेदन (आ.व. २०७८/७९) मार्फत विभिन्न कानूनी, नीतिगत र विषयगत निकायहरूसँग सम्बन्धित सुधारात्मक सुझावहरूको सम्बन्धमा स्थानीय तहसँग सम्बन्धित सुझावहरूको कार्यान्वयन प्रगति विवरण स्थानीय तहसँग माग गरी अ.दु.अ.आ. मा पठाइएको ।
- अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग र नेपाल सरकारका सबै मन्त्रालयहरू विच मिति २०७९।४।२४, २५ र २९ गते आयोगमा सम्पन्न भएको अन्तरक्रिया पश्चात मिति २०७९।६।३० गतेको पत्रसाथ प्राप्त ३१ बुँदे सुझावहरूको कार्यान्वयनको प्रगति आयोगमा पठाइएको ।
- सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन तथा नियमावली बमोजिम आ.व. २०८१/८२ को प्रथम ३ त्रैमासिकको स्वप्रकाशन गरिएको एवम् चौथो त्रैमासिकको स्व:प्रकाशन तयारीको क्रममा रहेको ।
- विभिन्न २२ वटा स्थानीय तहमा सूचनाको हक, सूचना प्रविधि एवम् सुशासन सम्बन्धी अभिमुखिकरण/अन्तर्क्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको ।
- २३ वटा सूचना मागको विवरण निवेदकलाई उपलब्ध गराईएको ।
- उजुरी / गुनासो फछ्यौटको अवस्था
प्र. म.तथा म.प.को कार्यालय — ३१/३१
अ.दु.अ.आ. — २५०/२५१
रा.स.के. — ०/०
अन्य— १०/१०
हेलो सरकार — २१०/२१०
- निलम्बन, निलम्बन फुकुवा तथा विभागीय कारवाही सम्बन्धि विवरण

पद	निलम्बन	निलम्बन फुकुवा	बर्खास्त गरिएको	अन्य विभागीय कारवाही
	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या
सहसचिव	१	३	०	०
उपसचिव	८	१५	०	०
अधिकृत	९	२०	१	०
ना.सु.	०	१	०	०
खरिदार	०	१	०	०
जम्मा	१८	४०	१	०

- विद्युतिय हाजिरीको व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य निरन्तर भइरहेको ।
- वेवसाईट व्यवस्थापन र सञ्चार प्रविधि सँग सम्बन्धित कार्य नियमित भइरहेको ।
- यस मन्त्रालयको तर्फबाट नेपाल सरकार मन्त्रपरिषद्मा पठाउनु पर्ने प्रस्ताव सम्बन्धी कार्य नियमित भइरहेको ।
- जिल्ला समन्वय समिति एवम् स्थानीय तहहरूको लागि यस मन्त्रालयबाट प्रदान गरिएको वेब सर्भर र इमेल सेवाका लागि आउने अनुरोधहरूको आवश्यक व्यवस्थापन गरिएको ।
- मन्त्रालयको स्थानीय तहहरूसँग सम्पर्कको रूपमा रहेको Mofaga Portal को कार्य निरन्तर भइरहेको ।
- मन्त्रालयको Digital Display Board सम्बन्धि कार्य निरन्तर भइरहेको ।

१५. संगठन विकास शाखा

- उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूको दरवन्दी रुजू गरी अभिलेख अद्यावधिक गरिएको ।
- मन्त्रालयको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण भई संगठन संरचना र दरवन्दी तेरिज स्वीकृती गर्ने प्रस्ताव नेपाल सरकार (मन्त्रपरिषद्) मा पेश भई स्वीकृत भएको ।
- मन्त्रालयको स्वीकृत संगठन संरचना अनुसारको कार्य विवरण तयार भएको ।

१६. कर्मचारी कल्याण शाखा

- निजामती कर्मचारीका सन्ततिलाई शैक्षिक प्रोत्साहन वृत्ति उपलब्ध गराउने निर्देशिका बमोजिम चालु आ.व. मा ७५४ जना विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति उपलब्ध गराइएको ।
- यस अवधिमा १ जना कर्मचारीलाई कडा रोग लागेको भनी सहायता माग भएकोमा सो बमोजिमको सहायताको लागि नेपाल सरकार (मन्त्रपरिषद्) मा प्रस्ताव गरिएको ।
- विभिन्न जिल्लामा रहेका विश्वविद्यालयमा छात्रवृत्ति पाएर अध्ययन गरिरहेका विद्यार्थीहरूको अनुगमन गरिएको ।

- निजामती कर्मचारीको अन्तर्निहित प्रतिभा प्रस्फुटनको लागि प्रतिभा डबली कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७९ बमोजिम जेष्ठ ७ गते उत्कृष्ट १० जना प्रतिस्पर्धिहरू बीच Grand Finale आयोजना गरी कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको।
- आगामी आ.व. को निजामती सेवा पुरस्कारको लागि सिफारिश गर्दा अपनाउनु पर्ने कार्यविधि सम्बन्धी छलफल तथा पुरस्कार सिफारिशको लागि परिपत्र गरिएको।

१७. प्रशासन सुधार तथा व्यवस्थापन परीक्षण शाखा

१. व्यवस्थापन परीक्षण तर्फ:-

- आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा सम्पन्न २१ वटा मन्त्रालयको व्यवस्थापन परीक्षणको क्रममा देखिएका कैफियत फछ्यौट तथा सुझाव कार्यान्वयनबारे छलफल गर्न व्यवस्थापन परीक्षण निर्देशन तथा कार्यान्वयन समितिको बैठक बसी क्रमश मिति २०८१/०१/१० मा कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय र भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, २०८१/०३/०५ मा गृह र रक्षा मन्त्रालय, २०८१/०३/०६ मा परराष्ट्र र शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, २०८१/०३/०७ मा उर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाई र स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय, २०८१/०३/०९ मा श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा र संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय, २०८१/०३/१० मा अर्थ र सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय, २०८१/०३/११ मा वन तथा वातावरण र भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिवी निवारण मन्त्रालय, २०८१/०३/१२ मा सहरी विकास र खानेपानी मन्त्रालयसँग सम्बन्धित कैफियत फछ्यौट तथा सुझाव कार्यान्वयनबारे छलफल गरिएको।
- आर्थिक वर्ष २०७९/८० को व्यवस्थापन परीक्षण (स्वमूल्याङ्कन) प्रतिवेदन युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय, श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, उर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाई मन्त्रालय, शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय, सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, परराष्ट्र मन्त्रालय, सहरी विकास मन्त्रालय, सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयको प्राप्त भएको।
- आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा आ.व. २०७९/८० को नुवाकोट जिल्ला स्थित ४ ओटा (सङ्घीय कार्यालय: जिल्ला प्रशासन, हुलाक, मालपोत र नापी कार्यालय) कार्यालय, राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय, नेपाल ट्रेडको कार्यालय, सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय, महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, राष्ट्रिय योजना आयोग गरी जम्मा १० ओटा कार्यालयहरूको व्यवस्थापन परीक्षण सम्पन्न गरिएको।

२. प्रशासन जर्नलको १३९औं अङ्क प्रकाशन गरिएको।

३. कास्की र चितवन जिल्लाका विभिन्न ४ ओटा कार्यालयहरूमा सेवाग्राही सन्तुष्टि सर्वेक्षण गरिएको।

१८. प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम

- “राष्ट्रिय निर्देशन समिति” (National Steering Committee – NSC) को बैठक मिति २८ जुन २०२४ मा सम्पन्न भै स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (PLGSP) को आगामी चरण (सन् २०२४ – २०२९ सम्मको) कार्यक्रम दस्तावेज (Programme Document) मा. मन्त्रिस्तरबाट स्वीकृत भएको ।
- प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रमको राष्ट्रिय कार्यकारी समिति (NEC) को बैठक यही २०८१ असार ४ गते (18th June, 2024) मा सम्पन्न भएको ।
- जि.स.स.हरूको वेबसाईट र स्थानीय तहको प्रगति अनुगमन प्रणाली सुधार गरी सबै ७७ जि.स.स.का १५४ कर्मचारीहरूलाई अनुशिक्षण प्रदान गरिएको ।
- स्थानीय तहहरूले हासिल गरेका असल अभ्यासहरूको आदान प्रदानका लागि कर्णाली तथा लुम्बिनी प्रदेशमा अन्तरक्रिया कार्यशाला सम्पन्न गरी असल अभ्यासको दस्तावेजीकरण र कार्यक्रमको श्रव्य दृश्य सामग्री प्रकाशन भएको ।
- सुरक्षित, मर्यादित तथा समावेशी कार्य स्थल सम्बन्धी विभिन्न सरोकारवालाहरू संग कार्यशाला गोष्ठी सम्पन्न भएको ।
- स्थानीय सरकार आवद्ध संस्था (ADCCN, NARMIN, MUAN) को समन्वयमा सङ्घीयता सम्बन्धी ४ (चार) वटा कार्यशाला सम्पन्न गरिएको ।
- सातै प्रदेशका ICT -Specialist हरू, जि.स.स. तथा पालिकाहरूलाई जिल्ला समन्वय समितिको वेबसाईट तथा अनुगमन प्रणालीबारे प्रशिक्षण (ToT) मिति २०८०/१२/२३ देखि २५ गतेसम्म चितवनमा सम्पन्न
- मिति २०८१/१/३१ देखि जेठ १ र २ गतेसम्म धुलिखेलमा तालिम सम्पन्न (कोशी प्रदेश र मधेश प्रदेशका सबै जिसस तथा बागमती प्रदेशका ४ जिसस)
- मिति २०८१/१/१२ देखि १४ गतेसम्म नेपालगञ्जमा सम्पन्न (कोशी प्रदेश र मधेश प्रदेशका सबै जिसस तथा बागमती प्रदेशका ४ जिसस)
- मिति २०८१/१/१२ देखि १४ गतेसम्म पोखरामा सम्पन्न (गण्डकी प्रदेश र लुम्बिनी प्रदेशका ५ जिसस तथा बागमती प्रदेशका ९ जिसस) गरी ७७ जिससका कर्मचारीहरूलाई तालिम प्रदान गरिएको ।

- स्थानीय तहमा सूचना व्यवस्थापन प्रणाली सुदृढीकरण तथा व्यवस्थापन अन्तर्गत प्राप्त विवरणहरूको आधारमा ६५० स्थानीय तहहरूमा आ.व. २०८०/८१ तर्फको रू १२ करोड ५८ लाख १८ हजार अन्तिम निकास पठाइएको छ ।

१९. तराई-मधेश समृद्धि कार्यक्रम

सि.नं.	मुख्य क्रियाकलाप	प्रगति
१	आ.व. २०८१/८२ मा सञ्चालन हुने आयोजना/कार्यक्रमहरू स्वीकृत गर्ने	मिति २०८१।१।२० गते केन्द्रिय निर्देशक समितिको बैठक वसी आयोजना/कार्यक्रमहरू स्वीकृत गरिएको ।
२	अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	कार्यक्रम लागू भएका स्थानीय तहहरू समेटेर मिति २०८१।२।२२ मा कपिलवस्तु, मिति २०८१।३।१९ बर्दियामा स्थलगत र मिति २०८१।३।२२ सबै स्थानीय तहहरू समेटेर भर्चुअल माध्यमबाट अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन भएको
३	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने	मन्त्रालय तथा तराई मधेश समृद्धि कार्यक्रमबाट अनुगमन गरिएको ।

१०. सूचना अधिकारी, प्रवक्ता, सहायक प्रवक्ता, गुनासो सुन्ने अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद

प्रमुख	सचिव श्री मुकुन्द प्रसाद निरौला
प्रवक्ता	सहसचिव श्री काली प्रसाद पराजुली
सहायक प्रवक्ता एवम् सूचना अधिकारी	उपसचिव श्री अश्विन कुमार पोखरेल

११. आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोवार सम्बन्धि अद्यावधिक विवरण

आ व २०८०।८१ को २०८० श्रावण देखि २०८१ असार मसान्त सम्मको बजेट र खर्चको प्रगति (रु हजारमा)

क्र.सं.	बजेट उपशीर्षक	बजेट रु.			खर्च रु.			खर्च प्रतिशत		
		चालु	पुँजीगत	जम्मा	चालु	पुँजीगत	जम्मा	चालु	पुँजीगत	जम्मा

१	संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	688323	6200	694523	457952	3719	461672	67	60	66.47
२	अतिरिक्त समूह	304329	0	304329	246560	0	246560	81		81.02
३	संघीय शासन प्रणाली व्यवस्थापन कार्यक्रम	2500	0	2500	1231	0	1231	49		49.24
४	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयहरू	1225864	0	1225864	1006910	0	1006910	82		82.14
५	बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम	42700	0	42700	12391	0	12391	29		29.02
६	तराई मधेस समृद्धि कार्यक्रम	17136	300	17436	14768	295	15064	86	98	86.40
७	प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम	480175	40100	520275	330211	27790	358001	69	69	68.81
८	उत्तरीक्षेत्र पूर्वाधार विकास तथा जीवनस्तर सुधार कार्यक्रम	490000	0	490000	0	0	0	0		0.00
९	साना विकास परियोजना	480000	0	480000	0	0	0	0		0.00
१०	नवप्रवर्तनमा आधारित स्थानीय आर्थिक विकास कार्यक्रम	885000	0	885000	0	0	0	0		0.00
११	स्थानीय पूर्वाधार सहयोग कार्यक्रम	430000	154000	584000	0	0	0	0	0	0.00
१२	निजामती किताबखाना	73618	2600	76218	64008	2077	66085	87	80	86.70
१३	स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	90648	700	91348	76416	669	77085	84	96	84.39
१४	नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान	203100	0	203100	183037	0	183037	90		90.12
१५	आदिवासि / जनजाति उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान	67852	500	68352	63545	494	64039	94	99	93.69
१६	निजामती कर्मचारी अस्पताल विकास समिति	181000	30000	211000	145452	30000	175452	80	100	83.15

१२. सूचनाहरू अन्यत्र प्रकाशन भएको विवरण

मन्त्रालयका अधिकांश परिपत्र र सूचनाहरू मन्त्रालयको वेबसाईट www.mofaga.gov.np मा नियमित प्रकाशन हुने गरेको, प्रत्येक स्थानीय तहको छुट्टाछुट्टै पोर्टल निर्माण गरि स्थानीय तहको पोर्टलमा समेत पठाउने गरिएको । साथै, विभाग, समिति, प्रतिष्ठान र स्थानीय तहहरूका सूचनाहरू तत् तत् निकायहरूमा प्रकाशित हुने गरेको छ ।

१३. मन्त्रालय/निकायमा परेको सूचना माग सम्बन्धी निवेदन

आ.ब. २०८०/८१ को यस त्रैमासिकमा प्राप्त सूचना माग सम्बन्धी निवेदनको आधारमा ६ वटाको सूचना उपलब्ध गराइएको ।

१४. मन्त्रालयले गरेका सूचना सम्बन्धी थप कामहरू

- ७५३ स्थानीय तहहरूलाई आन्तरिक संचारको लागि Mofaga Portal विकास गरि वेवसाईट संग आबद्ध गरिएको ।
- आन्तरिक संचारको लागि बल्क ईमेल तथा वेव एसएमएस सिस्टम विकास गरि वेवसाईट संग आबद्ध गरिएको ।
- पोर्टल संचालनको लागि ७५३ स्थानीय तहहरूलाई युजर नेम र पासवर्ड उपलब्ध गराई सम्बन्धित स्थानीय तहको विवरण अद्यावधिक गराउने कार्य गरिएको ।

१५. मन्त्रालयले गरेका कार्यक्रम र सो को प्रतिवेदन

नियमित प्रकाशन गर्ने गरेको छ ।

१६. मन्त्रालयले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेका सूचनाको विवरण

यस मन्त्रालय अन्तर्गतका सार्वजनिक गर्न मिल्ने र नमिल्ने प्रकृतिका सूचनाहरूको वर्गीकरण गरी सो सम्बन्धी विवरण प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा पठाइएको ।

१७. ऐन नियम तथा निर्देशिकाको सूची

- अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- आदिवासी जनजाती उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान ऐन, २०५८
- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६
- कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५
- जातीय तथा अन्य सामाजिक छुवाछुत तथा भेदभाव (कसुर र सजाय) ऐन, २०६८
- ट्रेड युनियन ऐन, २०४९
- निवृत्तिभरण कोष ऐन, २०७५
- निजामती सेवा ऐन, २०४९
- नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण ऐन, २०३९
- भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- लोकसेवा आयोग ऐन, २०६६
- वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तह (समन्वय तथा अन्तरसम्बन्ध) ऐन, २०७७
- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३
- सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४
- सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४

- स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान ऐन, २०४९
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७
- कर्मचारी समायोजन नियमावली, २०७४
- जातीय भेदभाव तथा छुवाछुत (कसुर र सजाय) नियमावली, २०७४
- ट्रेड युनियन नियमावली, २०५०
- निजामती कर्मचारी कल्याणकारी कोष नियमावली, २०७२
- निजामती कर्मचारी योगदान कोष (सञ्चालन) नियमावली, २०६९
- निजामती सेवा नियमावली, २०५०
- निजामती सेवाका कर्मचारीको आचरण सम्बन्धी नियमावली, २०६५
- नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क सेवा (गठन, समूह तथा श्रेणी विभाजन र नियुक्ति) नियमहरू, २०५१
- नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा (गठन, समुह तथा श्रेणी विभाजन र नियुक्ति)
- नेपाल प्रशासन सेवा (गठन, समुह तथा श्रेणी विभाजन र नियुक्ति) नियमहरू, २०५०
- नेपाल विविध सेवा (गठन, समुह तथा श्रेणी विभाजन र नियुक्ति) नियमहरू, २०५०
- भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४
- वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६
- वैयक्तिक गोपनीयताको हक सम्बन्धी नियमावली, २०७७
- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) नियमावली, २०६५
- सूचनाको हकसम्बन्धी नियमावली, २०६५
- सरकारी कार्यालयको वेवसाईट निर्माण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी निर्देशिका, २०७८

नोट: प्रस्तुत विवरण सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, सिंहदरवार, काठमाडौंको वेवसाईट www.mofaga.gov.np मा समेत हेर्न सकिन्छ ।